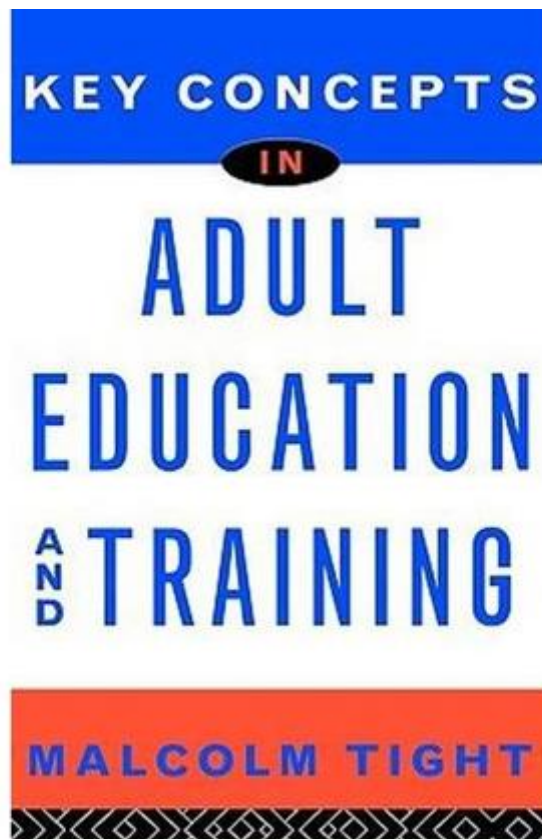

Bókarýni

Key Concepts in Adult Education and Training

Útbúið hefur

Sigríður Ýr Unnarsdóttir

sigga@trollaferdir.is | s: 8484190 | www.sigga.trollexpeditions.com

Tight, M. (1996). *Key concepts in adult education and training*. London: Routledge.

Bókin telur 180 blaðsíður og vitnað hefur verið í bókina 453 sinnum. Bókin kostar \$13.46 hjá Amazon (harðspjalda).

Um höfund bókarinnar

Malcolm Tight, höfundur bókarinnar, er prófessor sem starfar nú við háskólann í Lancaster. Hann er ritstjóri alþjóðlega tímaritsins „Studies in Higher Education sem og bókaseríunnar „ International Perspectives on Higher Education Research“.

Malcolm Tight stýrir doktorsnámi fyrir fagfólk sem starfar á háskóla- og framhaldsskólastigi. Faglegur áhugi hans felst í þróun rannsókna á háskólastigi,

merkingu og sögu háskólanáms og mynstur í þáttöku einstaklinga í menntun á æðra stigi.

Hann hefur gefið út fjölda bóka og rannsókna sem snúa helst að kennsluaðferðum í fullorðinsfræðslu. Sem dæmi um tvær aðrar bækur eftir Malcolm eru „How to Research 3e“ sem hann skrifaði með Lorraine Blaxter og Christinu Hughes árið 2006 sem og bókin „Researching higher education“ frá 2003.

Ég valdi þessa bók vegna þess að mig langaði að kynna mér betur aðferðir við bæði kennslu og þjálfun og var ég að leitast eftir handhægri bók sem myndi gefa mér góða yfirsýn yfir fræðilegu hliðina á skipulagningu námsferils í fullorðinsfræðslu.

Í bókinni má finna víðtæka umfjöllun um grunnhugtök í kennslufræðum, námskráargerð og vinnutengdum hugtökum og hugmyndum. Einnig má finna yfirlit yfir helstu skipulags- og stofnanamál sem hafa þarf í huga.

Malcolm leitast í bók sinni við að koma helstu hugtökum fullorðisfræðslu í orð og skýra skilmerkilega frá merkingu og notkun helstu hugtakanna sem skýra frá fullorðinsfræðslu og þjálfun.

Bókin er vönduð og aðgengileg og tilvalin bæði fyrir nemendur og sérfræðinga og tekst að skýra á skilmerkilegan hátt frá undirstöðuhugtökum í kennslufræðum fullorðinsfræðslu.

Bókin er sett upp á aðgengilegan og þægilegan hátt og er henni skipt í átta kafla.

Hver kafli býður upp á hugmyndir að frekara lesefni fyrir þá sem vilja kafa dýpra í námsefnið, en meginatriðin koma þó skilmerkilega fram í hverjum kafla fyrir sig.

Bókin er því tilvalin sem handbók sem grípa má til við undirbúning og skipulagningu náms og þjálfunar fyrir fullorðna einstaklinga.

Fullorðnir eru stöðugt að taka þátt í einhvers konar námi og taka sífellt fleiri fullorðnir þátt í skipulögðu námsferli og/eða þjálfun. Ýmis konar hugtök eru tengd fullorðinsfræðslu sem þáttakendur þurfa að tileinka sér eða jafnvel er gert ráð fyrir því að þeir þekki, sem er ekki alltaf raunin.

Í bókinni eru tekin fyrir yfir fjörutíu hugtök, allt frá samfélagsfræðslu til reynslunáms. Hugtökin eru af ýmsum toga og fjallar bókin, eins og titillinn gefur til kynna, um lykilhugtökin, skipulagningu og kortlagningu þessara hugtaka, merkingu þeirra og notagildi.

Í fyrsta kafla er farið yfir skilgreiningar á grunnhugtökum málaflokksins. Hugtökin sem fjallað er um eru hugtök sem liggja til grundvallar þessa málaflokks að mati höfundar. Þar er átt við þætti eins og nám fullorðina, þjálfun, lærdóm, kennslu og þróun.

Í kafla tvö til sjö er fjallað um ýmis hugtök sem notuð eru til þess að lýsa mismunandi nálgunum á vettvangi sem tengjast þessum grunnhugtökum sem nefnd eru í fyrsta kafla. Kafli 2 skoðar alþjóðleg hugtök (e. international concepts) eins og Símenntun (e. Lifelong education) sem er tegund náms sem endist alla ævi einstaklingsins sem og námsstofnanir.

Í þriðja kafla eru tekin fyrir stofnanahugtök (e. Institutional concepts). Þar er fjallað um ólíkar skilgreiningar, eins og lýsingar og munin á formlegu, óformlegu og

formlausu námi. Formlegt nám er það sem er útvegað af námskerfum á meðan óformlegt nám öðlast maður án þess að skrá sig í það sérstaklega. Formlaust nám er það nám sem lýsir því sem maður lærir hvorki með formlegu né óformlegum hætti, heldur allt hitt sem maður lærir í daglega lífinu, heima, í vinnu og við leik.

Kafla 4. snýst um atvinnutengd hugtök (e. Work related concepts) eins og tengsl menntunnar og hagkerfissins, sem í kaflanum voru útlistuð í þremur atriðum: Í fyrsta lagi á einstaklingsgrundvelli, en fólk menntar sig til þess að öðlast fleiri tækifæri, lítur á það sem fjárfestingu á eigin framtíð. Í öðru lagi á stofnananagrundvelli þar sem stofnanir fjárfesta í menntun fyrir starfsfólk sitt til þess að efla starfsemina. Loks er það ásamfélagsgrundvelli þar sem samfélagið hvetur til frekari framþróunar og aukinar menntunar samfélagsþegna.

Í kafla 5. var skýrt frá námshugtökum (e. Learning Concepts). Tvískipt námshugtök, annars vegar þau sem beinast að stofnunum sem standa að námi og hins vegar það sem beinist að nemandanum í námsumhverfinu.

Fjarnám (e. Distance learning) þar sem samskipti eru milli nemanda og kennara en vettvangurinn er samt sem áður opin og samskiptin eru á báða bóga.

Opið nám er lýst sem námsferli sem er lauslega hannað til þess að mæta þörfum námsmannana og snýr að því að rjúfa niður múna og takmarkanir. Múrarnir geta verið: líkamlegir, þar sem tími, staðsetning og hraði getur verið takmarkandi / einstaklingsbundin eins og aldur, kyn uppruni, stéttarstaða og auður. Og í síðasta lagi takmarkanir tengdar lærdómi, eins og innihald, uppsetning námsefnisins, framsetning og sveigjanleiki. Sveigjanlegt nám (e. Flexible) er námsferli sem aðlögun tiltækinna námstækifæra að þörfum námsmannsins á þan hátt sem hámarkar sjálfstæði hans sem og skilvirkni í námsferlinu.

Tilraunakennt nám: (e. Experimental learning) þar sem líta má á kenningar Kolbs um reynslunám sem grundvöll tilraunanámshugtaksins, en Kolb byggir á fjögurra stiga ferli Lewins um nám, sem felur í sér reynslu, ígrundun, alhæfingu og beitingu í nýjum aðstæðum. Námsferli er þannig skýrt sem þekking er sköpuð með yfirfærslu reynslu. Lewin skýrir tilraunakennt nám sem þekkingu og færni sem öðlast í gegn um lífs- og starfsreynslu sem er ekki fengin í gegn um hefðbundið nám sem er staðfest með skírteini eða öðrum viðurkenningum. Sjálfstýrt nám er hins vegar skilgreint sem nám sem skapast með framtaki einstaklinga í formi lærdómsverkefna (e. Learning

projects) sem eru að mestu leyti óháð áhrifum formlegra menntastofnanna.

Lærdómsverkefni skilgreinast sem beinn ásetningur til þess að öðlast ákveðna færni eða þekkingu og tekur að lágmarki 7 klukkustundir.

Í 6. kafla er áherslan á námsskrártengd hugtök þar sem þekking, færni, gæði og hæfni eru tekin fyrir.

7. kafla snýst um skipulagðar hugmyndir sem fela í sér aðgang að þátttöku. Fjallað er um þætti eins og faggildingu og mótun sem og hugtökin velgengni og brottfall.

Í 8. og síðasta kafla bókarinnar fer fram ákveðið heildarmat á þei hugtökum sem fjallað hafði verið um í köflum 2-7 og hugtökin greind.

Bókin er skrifuð á skýran og skilmerkilegan hátt og virðist höfundur hafa góða þekkingu á efninu og nær að koma því frá sér á einfaldan máta. Bókin er því aðgengileg fyrir hvern sem er sem áhuga hefur á að dýpka þekkingu sína í málefnum tengdum fullorðinsfræðslu. Höfundur bókarinnar lýsir lestri hennar sem lærdómsleiðangri (e. Learning journey).

Þrátt fyrir að þeir sem reynslu hafa á sviði fullorðinsfræðslu kannist líklega núþegar við mörg af hugtökunum sem skýrt er frá í bókinni þá er framsetningin sett upp á þann hátt að hún virkar sem hálfgerð „orðabók“ og gefur manni færi á að dýpka við þekkingu sína á hverju hugtaki fyrir sig. Þannig er hún tilvalin sem handbók og finnst mér að allir í þessum geira eiga að geta haft bók sem þessa við höndina, til þess að skerpa á meginatriðum sem hafa þarf í huga við fullorðinsfræðslu.

Bókin er sett upp með þá í huga sem sjá um og/eða áhuga hafa á fullorðinsfræðslu og þjálfun og vilja skerpa á skilningi sínum á hugtökum sem eiga við um fræðin.

Við lestur bókarinnar varð mér fljótlega ljóst að það þarf að huga að ýmsu við undirbúning námskeiðis, hugtökin voru fjölda mörg og lýstu á skilmerkilegan hátt ólíkum nálgunum, aðferðum, merkingu og notagildi, sem og tengslum hugtananna. Bókinni er því hægt að mæla með fyrir hvern þann sem áhuga hefur á málefnum fullorðinsfræðslu, hvort heldur sem er þeim sem sér um að skipuleggja slíka fræðslu, nemendunum sjálfum eða öðrum sem vilja læra meira um málefnið. Framsetningin

er með þeim hætti að ekki er krafist nokkurar forþekkingar á málefninu til þess að skilja bókina sjálfa sem ég tel góðann kost og eykur þar með notagildi bókarinnar. Það er auðséð við lestur bókarinnar að höfundur hennar sé sérfræðingur á sviðinu þar sem honum tekst að setja efnið fram á auðskilinn hátt, tekur á aðalatriðum og leiðbeinir lesandanum hvernig hann getur leitað sér enn frekari upplýsinga um hvert málefni fyrir sig, kjósi hann að dýpka sig enn frekar á því sviði.

Um höfundinn:

Höfundur greinarinnar, Sigríður Ýr Unnarsdóttir, er meistaranemi í Tólstunda- og Félagsmálafræðum við Háskóla Íslands og hefur unnið í félagsstarfi um árabil. Bókarýnin er unnin sem verkefni við námskeiðið „Skipulagning og framkvæmd fræðslu með fullorðnum“ undir leiðsögn Hróbjartar Árnasonar.

Sigríður Ýr Unnarsdóttir - Netfang: sigga@trollaferdir.is - Sími: 8484190

Þessi bókarýni er byggð á leiðbeiningum frá tímaritinu New Horizons in Adult Education and Human Resource Development, sjá:

http://onlinelibrary.wiley.com/store/10.1002/%28ISSN%291939-4225/asset/homepages/BOOK_AND_MEDIA_REVIEW.GUIDELINES.pdf?v=1&s=35d40434564e4ce103fa9dd37ea98a758efbc768&isAguDoi=false%29